

Sygn. akt IV Ka 195/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSA Stanisław Tomasik (spr.)

Sędziowie SO Sławomir Gosławski

del. SR Katarzyna Trafisz

Protokolant Dagmara Szczepanik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Janusza Omyły

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2014 roku

sprawy **K. S.**

oskarżonego z art. 178 a§ 4 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 14 lutego 2014 roku sygn. akt VII K 707/13

na podstawie art.437§1 kpk, art.438 pkt 4 kpk, art.634 kpk w zw. z art.627 kpk

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniża orzeczony w punkcie 7 wyroku środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego do okresu 5 (pięciu) lat;

w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata Ł. O. - Kancelaria Adwokacka w P. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

zasądza od oskarżonego K. S. na rzecz Skarbu kwotę 536,60 (pięćset trzydzieści sześć 60/100) złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 195/14

UZASADNIENIE

K. S. został oskarżony o to, że:

- w dniu 31 grudnia 2012 roku około godziny 15:55 w P. na skrzyżowaniu ul. (...) z ul. (...), woj. (...), prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny samochód osobowy S. (...) nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości prowadzącym do stężenia: I badanie o godzinie 16:12 – 0,95 mg/l, II badanie o godz. 16:49 – 0,78 mg/l, III badanie o godz. 16:57 – 0,92 mg/l i IV badanie o godz. 17:03 – 0,87 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, czym

umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym za takie przestępstwo przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim sygn. akt VII K 1775/10, tj. o czyn z art. 178 a § 4 k.k.;

- w dniu 29 czerwca 2013 roku około godziny 12:10 w P. na rondzie (...), woj. (...), prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny samochód osobowy S. (...) nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości prowadzącym do stężenia: I badanie o godz. 12:20 – 0,86 mg/l, II badanie o godz. 13:48 – 0,84 mg/l i III badanie o godz. 13:53 – 0,87 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, czym umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, przy czym czynu tego dopuścił się będąc już w przeszłości prawomocnie skazanym za takie przestępstwo przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim sygn. akt VII K 1775/10, tj. o czyn z art. 178 a § 4 k.k.

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2014 roku w sprawie VII K 707/13 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim:

- oskarżonego K. S. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w punkcie I aktu oskarżenia czynu z tą zmianą, iż wyeliminował z jego opisu, że czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym za takie przestępstwo przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim sygn. akt VII K 1775/10, czym wyczerpał dyspozycję art. 178 a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178 a § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku pozbawienia wolności;
- oskarżonego K. S. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w punkcie II aktu oskarżenia czynu z tą zmianą, iż wyeliminował z jego opisu, że czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym za takie przestępstwo przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim sygn. akt VII K 1775/10, czym wyczerpał dyspozycję art. 178 a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178 a § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku pozbawienia wolności;
- na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone w punkcie 1 i 2 wyroku jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku;
- na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. i art. 73 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres próby 5 lat oddając go w tym czasie pod dozór kuratora;
- na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 120 stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych;
- na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 k.k. zobowiązał oskarżonego do powstrzymywania się w okresie próby od nadużywania alkoholu;
- na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 7 lat;
- na podstawie art. 50 k.k. orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie jego wyciągu na tablicy ogłoszeń urzędu miasta bądź gminy właściwego z uwagi na miejsce zamieszkania oskarżonego przez okres 1 miesiąca;
- zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1446,80 złotych tytułem zwrotu wydatków oraz kwotę 420 złotych tytułem opłat.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego w części dotyczącej środka karnego tj. zakazu prowadzenia przez oskarżonego K. S. wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 7 lat, na korzyść oskarżonego.

Apelacja obrońcy oskarżonego wywiedziona z art. 438 pkt 4 k.p.k. wyrokowi temu zarzuciła rażącą niewspółmierność środka karnego orzeczonego na podstawie art. 42 § 2 k.k.

W konkluzji obrońca oskarżonego wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez złagodzenie wymierzonego środka karnego i orzeczenie wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 2 lat.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 29 kwietnia 2014 roku obrońca oskarżonego popierał skargę apelacyjną i wnioski w niej zawarte. Wnosił ponadto o zasądzenie zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym oświadczając, iż koszty te nie zostały uiszczone w całości, jak i w części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego jest zasadna w takim stopniu, że w wyniku jej wniesienia powstały podstawy do zmiany zaskarżonego wyroku w ten sposób, że orzeczony w punkcie 7 wyroku środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego obniżono do okresu 5 lat.

Należy podzielić stanowisko obrońcy oskarżonego określone w skardze apelacyjnej, iż orzeczony wobec K. S. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 7 lat jest rażąco niewspółmiernie surowy. Jak wynika z ugruntowanego w tej materii orzecznictwa Sądu Najwyższego rażąca niewspółmierność kary określona w art. 438 pkt 4 k.p.k. zachodzi wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji, a tą jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k. w zw. z art. 56 k.k. oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego. Tym samym, zmiana kary w instancji odwoławczej nie może nastąpić w każdym wypadku, w którym jest możliwa wedle własnej oceny Sądu Odwoławczego, lecz wtedy tylko, gdy kara orzeczona nie daje się zaakceptować z powodu różnicy pomiędzy nią a karą sprawiedliwą, różnicy o randze zasadniczej i rażącej (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1995 roku - KZS 4/96 poz. 42; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 1972 roku - V KRN 230/72, niepublikowany). Powyższe odnosi się również do zastosowanego wobec oskarżonego środka karnego.

Zgodnie z art. 43 § 1 k.k. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju wymierza się w latach, od roku do 10 lat. W niniejszej sprawie Sąd I instancji orzekł wobec K. S. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 7 lat. Poruszał się zatem w górnych granicach wyznaczonych treścią normy prawnej określonej w art. 43 § 1 k.k.

Instytucja określona w art. 42 § 2 k.k. powinna być wykorzystywana w sposób na tyle rozważny, by odzwierciedlała ona przede wszystkim stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez sprawcę i stosownie do tego stopnia, charakteru i sposobu nadużycia uprawnień uniemożliwiała mu prowadzenie pojazdów przez odpowiedni okres czasu.

W realiach niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż Sąd I instancji nie uwzględnił w pełni okoliczności przedmiotowych i podmiotowych wpływających na wymiar orzeczonego w stosunku do oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego. Ustalając rozmiar owego zakazu, Sąd I instancji – stosownie do treści art. 56 k.k. – musi mieć na względzie zasadę i dyrektywę sądowego wymiaru kary określone m.in. w art. 53 k.k. Z lektury uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika natomiast, iż Sąd określając czas trwania wspomnianego środka karnego kierował się stopniem społecznej szkodliwości czynu, który określił jako znaczny oraz stopniem winy oskarżonego. Wskazał ponadto, iż oskarżony poruszał się po drodze publicznej i że stwarzał bardzo duże zagrożenie dla życia i zdrowia innych uczestników ruchu. Sąd meriti nie uwzględnił natomiast zachowania oskarżonego po popełnieniu czynu zabronionego. K. S. przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, a ponadto wyraził żal i skruchę. Mimo, iż okoliczności te zostały uznane przez Sąd I instancji jako okoliczności łagodzące oraz wpłynęły na wymiar kary zasadniczej wymierzonej oskarżonemu, to Sąd nie wziął ich pod uwagę przy określaniu rozmiaru środka karnego. Zdaniem Sądu Odwoławczego również okoliczności popełnienia przez oskarżonego czynu zarzucanego mu w punkcie II aktu oskarżenia winny być wzięte pod uwagę przez Sąd I instancji.

Z akt sprawy wynika bowiem, iż 29 czerwca 2013 roku K. S. zdecydował się na prowadzenie samochodu osobowego w stanie nietrzeźwości po otrzymaniu telefonicznej prośby z Domu Pomocy Społecznej o dostarczenie swojej matce środków higieny osobistej. Ta okoliczność bez wątpienia winna mieć przełożenie na wymiar orzeczonego środka karnego.

Mając zatem na uwadze powyższe okoliczności nie można zgodzić się z Sądem I instancji, jakoby wymierzony wobec K. S. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 7 lat, a więc w górnych jego granicach był adekwatny do stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości popełnionego czynu. W ocenie Sądu Okręgowego, adekwatnym do stopnia stanu nietrzeźwości, rangi popełnionego czynu oraz naruszonych norm prawnych jest środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 5 lat. Jego wymiar uwzględnia bowiem okoliczności popełnienia przedmiotowego przestępstwa, a przy tym - zdaniem Sądu Odwoławczego – dolegliwość orzeczonego środka karnego nie będzie przekraczała stopnia winy oskarżonego.

Wylimitowanie z ruchu drogowego oskarżonego, który naruszył podstawową zasadę bezpieczeństwa w komunikacji, a mianowicie wymóg trzeźwości pozwoli na zrealizowanie podstawowego celu, dla którego ów środek jest orzekany, a mianowicie celu prewencyjnego. Ponadto, zdaniem Sądu Okręgowego, zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczony na okres 5 lat, stanowić będzie dolegliwą represję dla oskarżonego. W czasach dzisiejszych poruszanie się za pomocą samochodu osobowego stało się w zasadzie standardem. Coraz trudniej wyobrazić sobie funkcjonowanie bez samochodu. Niewątpliwie orzeczony zakaz niesie ze sobą duży ładunek dolegliwości i uciążliwości dla oskarżonego K. S..

Nadmienić w tym miejscu należy, iż Sąd Okręgowy zważył, że Sąd I instancji wydając zaskarżony wyrok dopuścił się obrazy prawa materialnego, a to art. 42 § 2 k.k. Uznając bowiem oskarżonego K. S. za winnego popełnienia dwóch przestępstw wyczerpujących dyspozycję art. 178 a § 1 k.k. zobligowany był do wymierzenia wobec oskarżonego środków karnych w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju osobno w odniesieniu do obu tych czynów. Następnie, stosownie do treści art. 90 § 2 k.k. winien był orzeczone środki karne połączyć zgodnie z zasadami obowiązującymi przy wymiarze kary łącznej. Jednakże z uwagi na kierunek wniesionego środka odwoławczego, a mianowicie na korzyść oskarżonego, Sąd Odwoławczy nie był władny do konwalidowania owego uchybienia.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniżył orzeczony w punkcie 7 wyroku środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego do okresu 5 lat.

W oparciu o przepisy powołane w części dyspozytywnej wyroku Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata Ł. O. - Kancelaria Adwokacka w P. kwotę 516,60 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu K. S. z urzędu w postępowaniu odwoławczym oraz zasądził od oskarżonego kwotę 536,60 złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym, uznając że ich uiszczenie nie będzie nadmiernie uciążliwe.